

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економіка підприємства

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Соціологія»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	051 Економіка
назва освітньої програми	Економіка та бізнес-аналітика
статус	вільного вибору

Краматорськ
ДДМА
2019-2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 051 Економіка, освітня програма «Економіка та бізнес-аналітика».

Розробники:

_____ Є. В. Болотіна, канд. філос. наук, доцент

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (лише для обов'язкових дисциплін):

Керівник групи забезпечення освітньої програми «Економіка»:

_____ Н.Ю. Рекова, д-р екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту, протокол № 1 від 27.08.19 р.

В.о. завідувача кафедри:

_____ І.П. Фоміченко, канд. екон. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту
протокол № 1-08/19 від 28 серпня 2019 року

Голова Вченої ради факультету:

_____ Є.В. Мироненко, д-р. техн. наук, професор

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання. Курс «Соціологія» є обов'язковим навчальним предметом у системі вищої освіти України. Вивчення соціології допоможе сформувати у майбутніх фахівців соціологічне мислення й культуру, надасть їм необхідну допомогу в збагненні сутності й змісту складних соціальних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві, у виявленні причин і джерел їхнього виникнення, у з'ясуванні природи різних соціальних конфліктів і пошуку адекватних шляхів їхнього подолання й вирішення, а крім того – у виробленні, прийнятті й реалізації ефективних управлінських рішень, спрямованих на нормальне функціонування й подальший розвиток соціальних об'єктів в умовах ринкової економіки.

Практичне застосування теоретичних положень: законів, закономірностей та сформульованих на їх основі принципів, методичних рекомендацій, методів і правил в організаційній діяльності дає змогу підвищити ступінь обґрунтованості рішень, що ухвалюються, повніше використовувати наявні та залучені ресурси. Це особливо важливо при проведенні великомасштабних заходів, які перетворюють організаційні форми власності, що склалися, при виробленні та реалізації новаторських рішень, що мають довготривалі соціальні наслідки.

Соціологія вивчає взаємовідносини індивідів у соціально-комунікативних відносинах, а також соціальну діяльність людей у суспільстві. Саме тому в круг її інтересів входить і пошук шляхів найбільш ефективного використання обмежених ресурсів, тобто такого їх застосування, при якому будуть отримані максимальні бажані результати при мінімальних витратах.

Соціологія вивчає взаємовідносини індивідів у соціально-комунікативних відносинах, а також соціальну діяльність людей у суспільстві.

Знання Соціології служить для вироблення навиків системного та комплексного підходів до вирішення теоретичних та прикладних завдань.

1.2. Мета дисципліни – формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері теорії та практики створення, функціонування й еволюції суспільства, соціальної групи, організації, особистості, а також навчити студентів вмінню формувати раціональну поведінку при дозволі комплексних соціально-економічних проблем.

1.3. Завдання дисципліни:

- забезпечення студентів знаннями з соціальної структури суспільства, особливостей суспільної поведінки, типів і причин соціальної мобільності;
- навчити майбутнього фахівця приймати та аналізувати соціально-економічні управлінські рішення;
- придбати навички по проведенню соціологічного дослідження;
- використання соціологічних знань у різних кризових соціально-економічних ситуаціях;
 - засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища соціальної групи;
 - набуття вмінь побудови комунікаційних зв'язків у різних суспільних структурах;
 - набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організації.

1.4. Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін «Соціальна філософія», «Психологія», «Економічна теорія», «Теорія організацій», «Менеджмент», «Політологія».

1.5. Мова викладання: українська.

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 90 годин / 2,0 кредити, в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 20 годин, практичні (семінарські) – 10 годин, самостійна робота студентів – 30 годин;
- денна прискорена форма навчання: лекції – 16 годин, практичні (семінарські) – 8 годин, самостійна робота студентів – 36 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 8 годин, самостійна робота студентів – 82 години.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

- студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження;
- студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структури суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки;
- студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства;
- студент здатний визначати чинники формування соціальної культури, контркультури, девіантної культури та різних сучасних субкультур;
- студент здатний продемонструвати знання економічних законів та закономірностей;
- студент здатний аналізувати економічні процеси у суспільстві у синергетичному форматі;
- студент здатний оволодіти трендом глобального аналізу дійсності;
- студент здатний аналізувати кризову соціальну ситуацію;
- студент здатний розробляти заходи з формування та трансформації соціальних груп та суспільства у цілому, так і її складових з урахуванням впливу різноманітних факторів глобалізації.

в афективній сфері:

- студент здатний брати активну участь у колективному обговоренні проблемної ситуації (кейс-конфлікті);
- студент здатний змінювати рольові масці та соціальні ампула у діловій імітаційній грі;
- студент здатний до критики та самокритики під час дискусії;
- студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії.

у психомоторній сфері:

- студент здатний формувати ділові та міжособистісні стосунки у малої соціальної групи при аргументації власної позиції під час дискусії;
- студент здатний критично оцінювати соціальні явища, конкретно-історичні ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання з філософії та соціології;
- студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією;
- студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів;
- студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами представлені нижче:

Т е м а	Зміст програмного результату навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структури суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати активну участь у колективному обговоренні проблемної ситуації (кейс-конфлікті); • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії.

Т е м а	Зміст програмного результату навчання
	<p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати робочі та особистісні стосунки у групі, аргументуючи власну позицію під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати соціальні явища, ситуації, діяльність осіб, соціальних груп, спираючись на отриманні соціально-політичні та психологічні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-філософської та соціально-економічної проблематики.
2	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання і розуміння принципів системного, структурно-функціонального підходів до організації та суспільства у цілому; • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структурі суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні ситуаційних вправ; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.
3	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний розробляти заходи з формування та трансформації соціальних груп та суспільства у цілому, так і її складових з урахуванням впливу різноманітних факторів глобалізації; • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структурі суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний змінювати рольові масці та соціальні ампула у діловій імітаційній грі; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати ділові та міжособистісні стосунки у малої соціальної групи при аргументації власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати соціальні явища, конкретно-історичні ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання з філософії та соціології; • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів.
4	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і

Т е м а	Зміст програмного результату навчання
	<p>субстрат в структурі суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства; • студент здатний визначати чинники формування соціальної культури, контркультури, девіантної культури та різних сучасних субкультур. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати активну участь у колективному обговоренні проблемної ситуації (кейс-конфлікті); • студент здатний змінювати рольові масці та соціальні амплуа у діловій імітаційній грі; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.
5	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання економічних законів та закономірностей; • студент здатний аналізувати економічні процеси у суспільстві у синергетичному форматі; • студент здатний оволодіти трендом глобального аналізу дійсності. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати ділові стосунки у групи при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту.
6	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний оволодіти трендом глобального аналізу дійсності; • студент здатний аналізувати кризову соціальну ситуацію; • студент здатний розробляти заходи з формування та трансформації соціальних груп та суспільства у цілому, так і її складових з урахуванням впливу різноманітних факторів глобалізації. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.
7	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання і розуміння принципів системного, структурно-функціонального підходів до організації та суспільств а у цілому;

Т е м а	Зміст програмного результату навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структурі суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією; • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.
8	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначати чинники формування соціальної культури, контркультури, девіантної культури та різних сучасних субкультур; • студент здатний продемонструвати знання перехідних соціальних явищ: маргінального суспільного середовища; • студент здатний аналізувати економічні процеси у суспільстві у синергетичному форматі; • студент здатний оволодіти трендом глобального аналізу дійсності; • студент здатний аналізувати кризову соціальну ситуацію. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати ділові стосунки у групи при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту.
9	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структурі суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати ділові та міжособистісні стосунки у малої соціальної групи при аргументації власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати соціальні явища, конкретно-історичні ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання з філософії та соціології;

Т е м а	Зміст програмного результату навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.
1 0	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структури суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства; • студент здатний визначати чинники формування соціальної культури, контркультури, девіантної культури та різних сучасних субкультур. <p><i>В афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати активну участь у колективному обговоренні проблемної ситуації (кейс-конфлікті); • студент здатний змінювати рольові масці та соціальні амплуа у діловій імітаційній грі; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <p><i>У психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний критично оцінювати соціальні явища, конкретно-історичні ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання з філософії та соціології; • студент здатний самостійно аналізувати соціально-філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією, • студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства, змін соціальних ролей та статусів; студент здатний працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л (с/з)	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Фундаментальні основи пізнання соціально-економічного розвитку суспільства						
3.	Соціологія як наука. Історія виникнення і розвиток соціології	6	2 / 0,5	2		3 / 8
4.	Соціальна структура суспільства	6	4 / 1	4		3 / 8
5.	Соціальна ідентифікація особистості у суспільстві	7	4 / 1	4		3 / 8
6.	Соціальна культура	5	4 / 0,5	4		3 / 10
7.	Економічна соціологія. Теоретичні основи індустріальної соціології	6	4 / 1	4		3 / 8
Змістовий модуль 2. Спеціальні соціологічні теорії. Методи соціологічного дослідження.						
8.	Перехідні соціальні процеси у суспільстві. Аномія	6	2 / 1	2		3 / 8
9.	Види і форми девіації	6	4 / 1	2		3 / 8

10.	Маргінальність. Маргінальне середовище	5	2 / 0,5	2		3 / 8
11.	Соціологічне дослідження: види і форми соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження	7	4 / 1	2		3 / 8
12.	Методи соціологічного дослідження	6	4 / 0,5	2		3 / 8
Усього годин		90	30/ 8	30/0		30 / 82

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика практичних занять

№ з/п	Тема заняття
1.	Тема: Соціологія як наука. Історія виникнення і розвиток соціології. Заняття 1 (семінар). Структура й основні функції соціології. Фундаментальний і прикладний, теоретичний і емпіричний рівні соціології. Етапи розвитку соціології.
2.	Тема: Соціальна структура суспільства. Заняття 2 (семінар). Соціальна стратифікація. Теорія соціальної мобільності П.А.Сорокіна. Типи і причини соціальної мобільності. Характерні риси стратифікації сучасного суспільства. Тестування.
3.	Тема: Соціальна ідентифікація особистості у суспільстві. Процес соціалізації в мікро- і мікросоціології. Стадії соціалізації. Соціальне самопізнання особистості. Заняття 3 (семінар). Ділова гра (Метод «Кейс-конфлікт»)
4.	Тема: Перехідні соціальні процеси у суспільстві. Заняття 3 (семінар). Аномія та її соціально-економічні прояви. Девіація: сутність, види і форми девіації. Заняття 4 Тестування. Теми 1 - 4.
5.	Тема: Соціологічне дослідження. Методи соціологічного дослідження. Заняття 5 (семінар). Робоча програма і робочий план соціологічного дослідження. Розробка модель-схеми соціологічного дослідження. Контрольна робота. Теми 1-5.

3.3. Індивідуальні завдання студентів

Одним з видів самостійної роботи студентів є підготовка реферату.

Реферат покликаний показати знання студентів основних категорій сучасної соціології, найбільших соціологічних шкіл, відповідних публікацій.

При оцінці реферату особливе значення придається самостійності мислення, новим прикладам, проробленню книг і публікацій, що не входять у рекомендований список літератури.

При роботі з першоджерелами варто уникати прямого конспектування тексту, а зосередити увагу на коментуванні, тобто на викладі власних поглядів по розглянутому матеріалі. Однак цитування також може використовуватися для аргументації чи формулювання думки автора.

Реферат повинний мати чітку структуру.

Початок реферату - зміст, що складається з розділів і підрозділів, які відповідають заголовкам і підзаголовкам у тексті.

За змістом слідує вступ: постановка мети, задач, визначення границь дослідження теми.

Основна частина поетапно розкриває тему реферату.

Наприкінці оформляються висновки, показуються напрямки подальшого розвитку теми.

Завершується реферат списком використаної літератури (оформленим у алфавітному порядку).

Обов'язкові посилання по тексту реферату на список використаної літератури (наприклад, [1, с.35-40].).

У ході роботи над рефератом передбачається консультування викладача: обговорення напрямку наукового пошуку, узгодження змісту і ін. Реферат, прорецензований викладачем, вноситься на захист і обговорення в аудиторії.

Обсяг реферату – 20-25 сторінок.

Форматування тексту сторінок: «по ширині», 14 шт, 1,5 інт, поля - 2 см з боків.

Тема реферату вибирається (за бажанням) із пропонованої тематики. За узгодженням з викладачем можливе самостійне формулювання теми.

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1.	Соціологія як наука. Історія виникнення і розвиток соціології. Соціальна структура суспільства. Соціальна ідентифікація особистості у суспільстві. Соціальна культура. Економічна соціологія. Теоретичні основи індустріальної соціології. Перехідні соціальні процеси у суспільстві. Аномія. Види і форми девіації. Маргінальність. Маргінальне середовище. Соціологічне дослідження: види і форми соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження. Методи соціологічного дослідження.	Творче завдання – підготовка реферату за обраною темою (Додаток А)

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2.	Індивідуальне завдання №1	30	Студент здатний виконати творче завдання – підготовка реферату за обраною темою.
3.	Модульна контрольна робота	40	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля
4.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях. Реферат.	20	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
Поточний контроль		0	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав тестові та розрахункові завдання та навіть аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен (залік)	60	Студент виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетенцій	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження; • студент здатний досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структури суспільства взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості переваги й недоліки; • студент здатний здійснювати порівняльний аналіз формування різних типів організаційних структур сучасного суспільства; • студент здатний визначати чинники формування соціальної культури, контркультури, девіантної культури та різниці сучасних субкультур; • студент здатний продемонструвати знання економічних законів та закономірностей; • студент здатний аналізувати економічні процеси у суспільстві у синергетичному форматі; • студент здатний оволодіти трендом глобального аналізу дійсності; • студент здатний аналізувати кризову соціальну ситуацію; • студент здатний розробляти заходи з формування трансформації соціальних груп та суспільства у цілому, так і складових з урахуванням впливу різноманітних факторів глобалізації. <p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати активну участь у колективному обговоренні проблемної ситуації (кейс-конфлікті); • студент здатний змінювати рольові масці та соціальні амплуажі ділової імітаційної гри; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою процесі дискусії. 	<p>75-89% - засвоєно більше 90% матеріалу; студент добре обізнаний у теоретичному матеріалі, володіє поняттями та пояснювальним апаратом дисципліни, в змозі розв'язувати усі види типових та творчі нетипові задачі, здатний до оригінального творчого мислення, має навички комплексного оцінювання організаційних процесів, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом в використанні навчальних та наукових літературних джерел.</p> <p>60-74% - засвоєно більше 75% матеріалу; студент добре обізнаний у теоретичному матеріалі, добре володіє категоріальним та пояснювальним апаратом дисципліни, має навички розв'язання типових та нескладних нетипових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних та наукових літературних джерел</p> <p>менше 60% - засвоєно більше 60% матеріалу; студент знайомий з основними поняттями теорії організацій, має загальне уявлення про закономірності їх функціонування та розвитку, має навички розв'язання типових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних літературних джерел;</p> <p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p>

Синтезований опис компетенцій	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу
Психомоторні: • студент здатний формувати ділові та міжособистісні стосунки у малій соціальній групі при аргументації власної позиції під час дискусії;	75-89% - студент припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
• студент здатний критично оцінювати соціальні явища конкретно-історичні ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання з філософії та соціології;	60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
• студент здатний самостійно аналізувати соціальні філософські та економічні наукові джерела при підготовці доповіді з презентацією,	менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання нормативно-
• студент здатний формувати зрівнювальні характеристики моделей та типових проявів соціальної структури суспільства змін соціальних ролей та статусів;	правової бази підприємницької діяльності, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної недобросовісності при підготовці
• студент здатний працювати з монографічними, довідковими статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної та соціально-філософської проблематики.	індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	<ul style="list-style-type: none"> • фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та теоретичними положеннями; • оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань; • оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> • письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; • оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • аналітично-розрахункові завдання; • ситуаційні завдання
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • аналітично-розрахункові завдання; • ситуаційні завдання

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

Базова

1. Глосарій з соціології. – Краматорськ: ДДМА, 2016. – 80с.
2. Болотіна Є.В., Мішура В.Б. Курс лекцій з „Соціології”. - Краматорск: ДГМА, 2016.
3. Кравченко А.И. Введение в социологию: Учебное пособие. - М.: Новая школа, 2014.
4. Кравченко А.И. Прикладная социология и менеджмент: Учебное пособие. - М.: МГУ, 2014.
5. Кравченко А.И. Социология менеджмента: уч.пособие. - М.: ЮНИТИ, 2016.
6. Кравченко А.И. Социология: Словарь. - М.: Академия, 2014.

Допоміжна

1. Лавриненко В.Н., Нартов Н.А. Основа социологических знаний: Учебное пособие. - М.: Люкс-Арт, 2014.
2. Маркевич Д. Общая социология: Учебник. - Ростов-на-Дону: Ростовский университет, 2013.
3. Асп З.К. Введение в социологию. - СПб: Алетейя, 2014.
4. Батыгин Г.С. Библиография социологической литературы // Социологический журнал. - 2004. - № 4. – С.17-28.
5. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология: Учебник. - М.: Гардарика, 1998. – 279 с.
6. Генкин Б.М. Экономика и социология труда: Учебник. - М.: НОРМА-ИНФРА; 2016. – 346 с.
7. Гофман А.Б. Семь лекций по истории социологии: Учебное пособие. - М.: Университет, 2017. – 238 с.
8. Дорин А.В. Экономическая социология. – Минск: Экоперспектива, 2012.
9. Захарченко М.В., Погорельый А.И. История социологии от античности до начала XX века: Учебное пособие. - К.: Либідь, 2013.
10. Ионин Л.Г. Социология культуры: Уч. пособие. - М.: Логос, 2008.
11. Капитонов З.А. Социология XX века: история и технологии: Учебное пособие. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2014.
12. Мертон Р., Мид Дж., Парсонс Т., Шюц А. Американская социологическая мысль: тексты. - М.: Московский ун-т, 2012.
13. Михайлова Л.И. Социология культуры: уч. пособие. - М.: Гранд, 2010.
14. Мосалев Б.Г. Досуг: методология и методика социологических исследований: Учебное пособие. - М.: Изд-во МГУ культуры, 2012. – 488с.
15. Осипов Г.В., Москвичев Л.Н., Кабыща А.В. Социология: основы общей теории: уч. пособие. - М.: Аспект Пресс, 2014.

16. Попова И.М. Социология: Введение в специальность. - К.: Тандем, 2008.
17. Рабочая книга социолога. – Х.: Основа, 2015.
18. Радугин А.А., Радугин К.А. Социология: курс лекций. - М.: Центр, 2014.
19. Ручка А.А., Танчер В.В. Курс истории теоретической социологии: Учебное пособие. - К.: Наукова думка, 2016.
20. Смелзер Н. Социология. - М.: Феникс, 2014.
21. Соколова Г.Н. Экономическая социология: Учебник. - Мн.: Высшая школа, 2016.
22. Социология: наука об обществе: Учебное пособие / Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. - Харьков: Рубикон, 2018.
23. Социология: основы общей теории: Учебное пособие / Под ред. Г.В.Осипова, Л.Н. Москвичева. - М.: Аспект-Пресс, 2016.
24. Социология: Уч. пособие / Под ред. А.Н. Елсукова – Мн.: Тетра Системс, 2016.

Електронні ресурси:

1. Президент України www.president.gov.ua
2. Верховна Рада України. www.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України www.kmu.gov.ua
4. Міністерство освіти та науки України www.mon.gov.ua
5. Головне управління статистики в Донецькій області. www.donetskstat.gov.ua
6. Веб-журнал «Інтелектус» <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html>
7. Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність» <http://www.intelvlas.com.ua/>
8. Журнал «Теория. Эксперимент. Технологии». Выходит в печатном и электронном виде. <http://www.tet.zp.ua/>
9. Державний фонд фундаментальних досліджень: <http://www.dffd.gov.ua/>
10. Генерация идей: http://content.mail.ru/pages/p_27901.html
11. Эксперт Украина: <http://www.expert.ua/>

ДОДАТОК А

Теми рефератів з Соціології

1. Розвиток соціальних знань у Стародавньому світі.
2. Міфологія як засіб відбитка соціальної реальності.
3. Соціальні знання епохи Середньовіччя і Відродження.
4. Сутність поглядів Н. Макиавеллі на людину, влада, держава. Макиавелізм.
5. Поняття суспільства Суспільство і природа. Взаємодія основних сфер громадського життя.
6. Стратифікація і класова структура суспільства: сутнісне зрівняння.
7. Демократія і тоталітаризм: суспільний розвиток.
8. Теорії соціальної мобільності і тенденції її розвитку в сучасному суспільстві (на прикладі України).
9. Ознаки маргінального суспільства.
10. Суспільна думка: механізми масового впливу та психо-технології.
11. Жінка в суспільстві.
12. Соціальні проблеми розвитку сучасного українського суспільства.
13. Студентство і його соціальна роль у житті суспільства.
14. Характерні риси стратифікації сучасного українського суспільства.
15. Релігійна секта як соціальна організація.
16. Сім'я як соціальний інститут. Проблеми усталеності шлюбу.
17. Соціальні аспекти розвитку сучасної релігії.
18. Функції утворення як соціального інституту.
19. Наука і якісне відновлення суспільства.
20. Універсально-історичні закони ієрархії. Управлінська еліта і закрита група.
21. Функції внутрішніх правил організації.
22. С.Н.Паркінсон про патологію організацій.
23. Бюрократія як засіб організації спільної діяльності.
24. Теорії прогресу.
25. Особистість як продукт суспільно-історичного розвитку.
26. Особистість: проблеми соціалізації.
27. Особистість. Процес і стадії формування особистості в соціології.
28. Соціальне пізнання особистості.
29. Етнічна самосвідомість та ідентичність.
30. Соціально-психологічний портрет підприємця.
31. Девіантна поведінка молоді.
32. Девіантна поведінка: сутність, види, механізм виникнення.
33. Природа соціального конфлікту.
34. Соціальний аспект трудових конфліктів (на прикладі шахтарських страйків).
35. Соціальні проблеми відносин між поколіннями.
36. Теорія еліт (Г. Моска, В. Парето).
37. Сучасні тенденції розвитку економічних систем
38. Праця в розвитку людини і суспільства: індустріальне та постіндустріальне суспільство.
39. Соціальне життя з тчк. з. циклических теорій.
40. Методи збору первісної соціологічної інформації.
41. Концепція відкритого та закритого суспільства (А. Бергсон, К. Попер).
42. Соціальна дискримінація жінок, як предмет соціологічного аналізу.
43. Соціокультурна концепція Ф.Ніцше, Т. Парсонса та інш.
44. Соціальна культура та побут населення України.
45. Відмітні риси слав'янського менталітету: українського та західно-європейського.

ДОДАТОК Б**Примірник завдання на модульну контрольну роботу №1****Варіант 1**

1. Визначте поняття та категорії:
Соціологія, маргінальність, контент-аналіз, суїцид, розвідувальне дослідження
2. Типи особистості у соціології.
3. Тести:
 1. Соціологія - це:
 - а) вчення про соціальних спільнотах та інститутах;
 - б) вчення про соціальні факти і явища;
 - в) прикладна наука;
 - г) галузь соціальної філософії;
 2. Типологія особистостей включає:
 - А) модальна особистість;
 - Б) нормативна особистість;
 - В) інноваційну особистість;
 - г) конформну особистість
 3. Соціальна роль - це:
 - а) поведінка, що реалізує норми співтовариства;
 - б) реалізація соціальних функцій особистості;
 - в) співвідносне положення в соціальній структурі;
 - г) різновид соціального статусу;
 4. Девіація - це:
 - А) прояв маргінальності;
 - Б) різновид аномії;
 - В) поведінка, що відхиляється від соціально-правових норм;
 - Г) деструктивна поведінка.
 5. Первічний елемент соціологічного аналізу - це:
 - а) соціальний факт;
 - б) соціальний фактор;
 - в) соціологічний факт;
 - г) всі відповіді вірні.
 6. Хто з названих соціологів є представником закордонної соціології: Е.Де Роберти, Р.Турен, П. Сорокін, М.Вебер, Л.Горец.
 7. Термін «аномія» означає:
 - А) ціннісно-нормативний вакуум в суспільстві;
 - Б) соціальна безнормність;
 - В) дисфункціональність суспільства;
 - г) передумова соціальних трансформацій.
 8. Соціальна культура - це:
 - А) знаки і значення, приписувані діям;
 - Б) зразки і норми поведінки;
 - В) аксіологічна система;
 - Г) регулятивний механізм взаємодії людей;
 9. Ескейпізм - це:
 - А) модель адаптації;
 - Б) вид конформізму;
 - В) модель «паралельного існування» особистості;
 - Г) квазіадаптація.
 10. Вітчизняна соціологія представлена:
 - а) теорія «соціальних систем»;
 - б) концепція «збагачення праці»;
 - в) теорією культурно-історичних типів;
 - г) теорія соціальної мобільності.

Примірник завдання на модульну контрольну роботу №2

Варіант 1

- 1 «Аномія», «маргінальність», «девіація»: сутність, причини, прояви й зв'язок з «модальною особистістю».
 2. Розробить анкету з метою аналізу соціально-психологічної сумісності подружжя.
 3. Тести:
 1. Соціальна структура суспільства - це:
 - а) сукупність різних політичних класів;
 - б) сукупність соціальних груп і спільнот;
 - в) стратифікаційна система суспільства;
 - г) всі відповіді вірні.
 2. Девіація - це:
 - а) різновид аномії;
 - б) вид адаптації;
 - в) відхилення в системі морально-правових норм;
 - г) деструктивна поведінка.
 3. Соціалізація особистості - це:
 - а) освоєння норм і традицій даного суспільства;
 - б) реалізація соціально-значущих рис особистості;
 - в) вид адаптації;
 - г) інтеріорізація.
 6. Етапи соціологічного дослідження:
 - а) операціоналізація;
 - б) інтерпретація;
 - в) вибір об'єкта дослідження;
 - г) процедура вибірки;
 - д) експерт-опитування;
 7. Етапи розвитку соціології як самостійної науки:
 - А) V ст. - Сер. XIX ст.;
 - Б) сер. XIX ст. - Початок XXI ст.;
 - В) XIV в. - поч. XIX ст.;
 - Г) всі відповіді вірні;
 - Д) всі відповіді не вірні.
 8. Маргінальність - це:
 - а) подвійна ідентифікація особи;
 - б) неповна соціалізація;
 - в) суїцид;
 - г) девіація.
 9. Соціальний прогрес - це:
 - а) зростання рівня свободи для більшості членів суспільства;
 - б) вдосконалення спілкування;
 - в) зростання рівня життя;
 - г) стан суб'єкта в різні періоди часу.
10. Глобалізація є:
 - а) вищим етапом інтернаціоналізації господарства;
 - б) ослабленням національних традицій;
 - в) умовою додаткових міжнародних конфліктів;
 - г) зміцненням позицій індустріально-розвинених країн.

*ДОДАТОК Г**Перелік питань до екзамену (заліку) з дисципліни “Соціологія”*

- 1 Соціологія як наука: її структура, об'єкт і предмет дослідження.
- 2 Поняття «індивід» і «особистість», типи особистості в соціології.
- 3 Соціальний закон і категорії соціальних законів.
- 4 Основні елементи соціальної культури й рівні взаємодії.
- 5 Соціалізація особистості: сутність, види і стадії в мікро- і макросоціології.
- 6 Особливості соціологічного підходу до аналізу суспільних явищ.
- 7 Теорія культурно-історичних типів в історії соціології.
- 8 Вітчизняна соціологічна думка середини XIX – початку XXI ст.
- 9 Соціальна самосвідомість особистості.
- 10 Основні напрямки розвитку соціологічної думки.
- 11 Поняття «культура» і «соціальна культура»: загальне й особливе.
- 12 Етапи розвитку соціологічного знання.
- 13 Соціологічне дослідження: види й етапи його проведення.
- 14 Рівні соціологічного аналізу суспільних явищ.
- 15 Аномія і девіація у суспільстві.
- 16 Моделі девіантної адаптації особистості в сучасному суспільстві.
- 17 Соціологічне опитування і його види.
- 18 Соціологічне спостереження й соціальний експеримент.
- 19 Аналіз документів у соціології і його види.
- 20 Соціологія підприємництва: основні напрямки й теорії сучасної бізнесу-соціології.
- 21 Методи аналізу соціологічної інформації.
- 22 Методи збору первинної соціологічної інформації.
- 23 Основні напрямки вітчизняної соціології.
- 24 Основні напрямки зарубіжної соціології.
- 25 Девіантна поведінка: види, форми, причини.
- 26 «Аномія», «маргінальність», «девіація»: сутність, причини, прояви й зв'язок з «модальною особистістю».
- 27 Рівні взаємодії соціальних культур.
- 28 Основні форми прояву культури в суспільстві.
- 29 Функції соціальної культури в сучасному суспільстві.
- 30 Моделі соціальної поведінки підприємця.
- 31 Концепції «дозвільної цивілізації».
- 32 Мала соціальна група як первинний контактний колектив.
- 33 Індустріальна соціологія: основні концепції: школа «людських відносин» Е.Мейо, концепції «досугової цивілізації», теорія збагачення праці Ф. Херцберга.
- 34 Стиль керування і його види.
- 35 Поняття «суспільний прогрес» і «суспільний регрес».
- 36 Основні критерії суспільного прогресу.
- 37 Теорія соціальної стратифікації й соціальної мобільності.
- 38 Соціальний статус і соціальна роль особистості в суспільстві.
- 39 Конфлікти: сутність, види й шляхи вирішення.
- 40 Соціальний конфлікт і види поведінки в конфлікті.
- 41 Концепція маргінальності в соціології.
- 42 Основні проблеми соціології сім'ї та браку.